

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Szélsédben.

Nem hiába, hogy kapuzárás felé közeledik az idő: az iskolákat értve, de bizony érezhető, észrevehető a szélsédben mert a nagy beteg arcán kigyult a haldoklási pir! S ebből a szélsédből kétféle magyarázhat ki az ember, vagy azt, hogy pihenni vágnak, vagy nem törődnek most semmivel sem az emberek.

Mert szó ide, szó oda már ezek a julius, augusztus hónapok — bár mit beszélnek is az emberek: „szent heverdel hónapok“, amikor nyaralni, fürdőzni mennek a halandók s ilyenkor rendesen meg szokott akadni a haladás kereke.

Ezt a szélsédbet még az iskolából plántálták át az emberek életébe, mert akár van ilyenkor valaki szabadságon, akár nincs, csak többet pihennek, mint máskor s nem igen szeretnek dolgozni, vagy pláne gondolkodni az emberek a kánikulában, az ugorka szezonban, ez már: uzus, régi tradíció!

De mielőtt elmennék nyaralni,

pihenni, a pihenésre, a vakációra adunk mi kinek-kinek egy kis üszköt, paraszt, hadd élesztgessék, hadd szítsák azt az emberek, medítálganak egy kissé felette s ez pedig nem más, mint az átalakulás rendezett tanácsu várossá!

Erről már olyan régen nem irtunk, hallgattunk, hogy szinte a nembánomság, a nentörődömség látszatát hordjuk magunkon, mióta az egy elégedetlen városi atya zengzetes akkordjai elhangzottak; amelyek nagyon elmésen és találóan voltak megszerkesztve.

Pedig hát már tovább nem odázzhatjuk a dolgot, mert elég főispán nélkül zülleni, de már rendes városi tisztviselői kar kell, mert hiszen a városi atyák jó előre meg lettek választva s ez időszerint — amit még ez országban nem hallottunk: vannak itt Fogarason községi és városi atyák s a tisztviselői kar az még mindig csak községi! Jogilag rendezett tanácsu város vagyunk s mégis nagyközség a valóságban, ami fából csinált vaskarika!

Nem kell bevárni ebben az ügyben a fogarasi: „hohste zeitot“, a tizenkettedik órát, ne röppenjék el ajkunkról az: „eh! rá érünk arra még!“ Pató Pál ur féle szálló ige, hanem a szentheverdel napok után, de az alatt is tanácskozzunk komolyan a felett, hogy ki legyen majd a podeszta: a polgármester, ki a rendőrfőkapitány. Mert különösen ezektől függ a jövő, t. i. az, hogy Fogaras nem volt, hanem lesz!..

Igaz ugyan, hogy a rendőrfőkapitányt a törvény értelmében a főispán nevezi ki, de másutt az is ugy szokott megtörténni, hogy a városi atyák ajánlják személyében a főkapitányt a főispánnak kinevezés végett, akit a polgárság óhajt s nem pedig a főispán küld a város nyakára egy „unszimpatikus“ ember képében, hanem ez is csak a polgárság embere.

Az idő rohamosan halad s közeleg! Ha igaz s ha még hinni merünk és bizni a „scripta manentben“ (??) ugy

TÁRCA.

Müller Vilmos: VINETA.

(Műfordítás németből.)

A tengermélyből tompa bús kongással
Felhangzik olykor méla estharang.
Csodálatos vízmélyi városokról
Ad hirt ez a rémes tündéri hang.

A hullámsirba mélyen eltemetve
Még megmaradtak orjás romjai
És meg nem szűnik tündéresillogással
Aranytetője a fényt ontani.

És a hajós, ki felcsillogni látja
E tündérfényt az alkonyaton át,
Tarajos zátony szirtjét nem ügyelve
Ott lengeti törékeny csolnakát.

Törött szívem mély romjai körül is
Titkos harangzó néha fel-felcsendül,
Hogy hirt adjon egy elsülyedt világról
Egy rég temetett boldog szerelemről.

Szívemben is egy elsülyedt világ van;
Szomorú romja még felmered

Hogy álmainnak csillogó tükrében
Még megláthassam az emlékeket.

Es ilyenkor ez elsülyedt világba
Alámerülni mohón akarok...
Ugy hallja lelkem, e csodák mélyébe
Csábítva hívják le az angyalok.

I. Enrico: LA DOUNA NIGRA.

(Műfordítás olaszból.)

Megragadott a fekete asszony
S vijogva elcipelt magával,
A ködtelt szürke légen által
Egy zord, sötét templomba.

S hogy benn voltunk, kigyultak sorba'
Az oltár pislogó gyertyái.
Énekhang tört fel a pillér között
S én csak reszkettem szívszorongva.

Ajkamra hő ima nem jött,
Egy csattanás s eltűnt a pompa...
A fekete asszony elszállott...
S én ott feküdtem a romok között.

C. V. Callegari: IBACI E VOLNERE.

(Műfordítás olaszból.)

Azok a csókok gyötrennek csak,
Amiket el nem csókolhatok
Ti duzzadó szép ajkak rátok...
E csók tüze szívomban ég.

Azok a könnyek égnek, fájnak,
Amiket el nem sirtam érted...
E könnyek dobják oda lelkem
A pokol minden gyötrelmének.

Azok a sebek fájnak nagyon,
Amit a te kis kezed vágott,
De még jobban az a mosoly,
Amellyel csalom a világot.

Gagyai Jenő.

Cencike viszontagságai.

(Folytatás.)

II.

Cencike jourja.

— A „Fogaras és Vidéke“ számára —
írta: D. H.

Lexi — Köszönöm Cencike. De inkább azt mondja, hogy nincs a világon senki, aki

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszakai izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

julius vagy augusztus hóban új főispánt kapunk (!) S azután pedig már egész nyugodt lélekkel elkezdhetjük a „sturm drang periódust!“ Az evolúció korszakát.

Egész nyugodt lélekkel korteskodhatunk: a polgármester, rendőrfőkapitány s a többi városi tisztviselői kar személyeire vonatkozólag s ne hagyjuk az ügyet az utolsó percre.

Mielőtt tehát eloszlánánk a szélrózsa irányában föllevenitjük újra a rendezett tanácsu város ügyét s hogyha az urna hív, hát legyünk fölfegyverkezve, készen és résen „viribus unitis!“

Halmi Gyula.

A házasság.

Fogaras, 1907. június 15.

Bizonyára sokan meg fognak ütközni azon, hogy mit tudunk mi arról irni, amely közös boldogsága, vagy boldogtalansága az emberiségnek: vagy jó, vagy rossz oldalról foghatjuk fel e témát, arról pedig fölösleges irni, mert hiszen azt mind a két perspektívában mindenki nagyon jól ismeri. Tehát az csak is üres puskapor ropogtatás. De mi egészen más mederbe evezünk mint a sablon.

A modern szociológusok rég tisztában vannak azzal, hogy a civilizált emberiség szaporodásának legnagyobb akadályai ama nehézségek, melyek a házasságra lépés körül felmerülnek. Nincs már úgy, mint volt hajdan, hogy a házasságok megkötéséhez elegendő volt az ifjú és a leány benső szerelme. Az élet — a maga rideg valóságában — arra int, hogy az egész életre szóló frigy megpecsételése előtt a házaspár és a házasságból esetleg származó gyermekek megél-

hetéséről, emberi számítás szerint, gondoskodás történjék.

A változott viszonyokkal — mondhatnók — más lett maga a szerelem is, mely immár a tulnyomóan legtöbb esetben megszünt szenvedély lenni.

Hallunk ugyan hébe-hóba olyan szerelemről, amely mindjárt „az első pillanatban“ támadt. A materiális világ többsége azonban azt már a mese ország bűbájos körébe száműzi. Azonban mint minden regének alapját egy valóban megtörtént dolog alkotja — de amelyre időjártával egy kéz a másik után mindenféle tarka-barka mesés cicomát aggat, elanyira, hogy eredeti alakjától egészen kivetkeztetik — ép így áll a dolog „az első pillanatban támadt szerelem“-mel is, oly sokat, annyi csalódást, meséket beszélnek róla, hogy most már létezésében csakis a gyermeki szívek — és a költők hisznek.

Mai társadalmi életünk nagyon megkönnyítette a nő és a férfi közti ismeretkötést s mégis mily nehéz a két fél közti örök, szent frigykötés! Egy szegény leánnyal egybekelni, a mai világ feleségizott igényeivel szemben, úgy a felső, mint a középosztályban a legkomolyab kérdés mindenkor.

A kedves viszony igen sokszor csak egy télen át tart. Kivülről a fényes táncteremben a csillogó villanyfénynél, de nem sokára beköszönt a verőfényes tavasz, behatol a szívbe, az álmódzást, ábrándozást követi a kijózanodás, s vége mindeennek. A fiatal ember báli kesztyűjével elveti alig támadt szíve vonzalmát is: hisz úgy sem lehet belőle semmi — egy szegény hivatalnok és egy szegény lány! Egy koldusból kettőt, és talán többet is! Balgaság! Bolondság az egész!

Csak azok, kik az életet poétikusan szeretik felfogni, de mindig csak akkor, ha mások és nem a magok sorsáról van szó, kárhóztatják ezért a fiatal embert. Az élet arra kényszerít bennünket, hogy az adott

viszonyokkal reálisan számoljunk, ha fergetegében elveszni nem akarunk. Már pedig bünt követ el az aki a maga nyomorát szándékosan reáerőszoalja a jövőre nemzedékre. Az anyagiaknak ez esetben le kell győzniök az ideális eszméket s a komolyan gondolkozó fiatal embernek nem szabad foglalkoznia a szerelem költészetével, ha kárt nem akar tenni önmagában és a társadalomban.

Ez az igazság az, mely komolyan aggaszthat mindenkit akire nézve a társadalom nagy kérdései különbösek. A nehéz megélhetési viszonyok így nem csak a jelenre, hanem még fokozatosabb mértékben hatnak ki a jövőre is. Már ezért is minden lehető el kell követnünk, hogy a kis emberek anyagi gondjait megapasszuk.

A házasság szentély. Minden baj, mely reáharul, baja egyszersmind a társadalomnak, a köz emberiségnek is. Már pedig beláthatatlanok azok a következmények, melyek a házasságkötések nagymérvű megesapponással beállhatnak. Ezeket meg kell előzni és gondolkodni, arról, hogy a házasság élet lehetővé tételének azok számára is, kiknek a sors nem mind a két kezével jutott a földi javakból.

Ritka jellemvonások.

Fogaras, 1907. jun. 15.

(H. Gy.) Prodikos már K. e. az ötödik században megírta gyönyörű elbeszélését: Herakles a választaton. Tudjuk, hogy az ifjú hős az erény és a gyönyör közül az előbbit választotta. Számtalan erős megpróbáltatáson ment keresztül és még sem hagyta el az erény utját.

Ezt az erkölcsi példázatot ma is bátran lehet alkalmazni azokra kik mai társadalmunk határozottan utilitáris áram-

ügy akarja a maga boldogságát mint én. Mit használ az kis Cencike, ha busul olyan után, akinek maga eszébe sem jut s ha esetleg megtudja a maga gyermekes ábrándjait, csak szánakozni fog, vagy a legjobb esetben diadalmaskodni, hogy lám hogy hencegett s most . . .

Derry mélabusan szavalja a refraint:
„S várok egyre várok,
Hogyha majd megjelenik az, akit várnak
Én szép szeliden félre álljak.“

Lexi: -- Hát azt hiszi Cencike én is Derry vagyok, ki „szép szeliden“ azt várja, hogy az orra elől elkaparítsák? Oh, akkor igen csalódik. Mert én küzdeni fogok magáért, amíg lehet s meglátja végre is az én feleségem lesz.

Cincike megvetőleg mosolyog: — Majd meglátjuk.

Lexi — Ne nevéssen Cencike.

Mitze Pubszihoz: — Igen — Nézzon oda, látja Margitot? Milyen elhagyatva ül ott. Ne volna csak annyi a hozományom, én is úgy ülnék.

Pubszi — No nem egészen. Margitka egy kicsit tulságos hideg teremtés.

Iréne énekel:

„De ki tudnám panaszozni magamat,
Ha valaki meghallgatná szavamat“ . .

Cencike — De igazat mond ez a nóta! — Sójajt.

Miska — Cencike ugyan ne legyen olyan gyerekes. Inkább elhallgatom az egész

életen keresztül a panaszát. Jó lesz?

Cenci — Olyan hangon, mint Caesar mondhatta a „te is fiam Brutus“-t: — Hát már maga is Miska?

Felhangzik a kedves Balsyrenen-Walzer. Általános boszton.

III.

Cencike levelet ír.

Édes Annuskám!

Megkaptam „korholásodat“ az én végtelen levéliszonyomért, amelyben egy kissé kételkedel az én határtalan bánatomon. No hát édes Annuskám az egyszerűen nem szép tőled. Hát olyan üresszivü teremtésnek tartasz te engem, aki még busulni sem tudok; hogy én csak azért busulok, mert tetszem így magamnak! Hallatlan!!! De ez még hagyján, hanem, hogy talán azért nem megyek most sohová, hogy aztán az új kosztümömben gyönyörködtessem G . . . n aranyifjuságát. De ilyet irni: Isten a világ felett. Most már légy elkészülve Annuskám, hogy örök harag és magázás. Bizony! Tehát tisztelt Anna Nagysád, ezennel kijelentem, hogy a legeslegelhatározottabban (juj, de szép szó; a kedves Szabó kisasszony mindjárt elájulna, ha meglátná, mint a régi jó időkben az intézetben) busultam s részben még most is busulok. S jelentem azt is Aunusiata Nagysám, hogy vagy férjhez megyek, vagy vén lány maradok, (á la Louise néni) de addig nem megyek férjhez semmiesetre sem, míg bánatom tárgya meg nem nőül (nem regé-

nyes?) Akkor is még meggondolom, mert minek tegyek boldogtalanná egy szegény ártatlan bácsit, aki nem is sejtené, milyen kiálthatatlan is tud lenni az „aranyos Babyke.“ (Te, ma láttam álmomban az x-i templomot, meg egy gyönyörű szobrot, nem tudod mit jelent?) Olvastam egy remek utleírásban (A Föld körül) hogy Zanzibarban (tudod még merre fekszik?) a szakácsnéknak 2—300 korona a fizetésük, hátha véulány leszek, oda megyek, mert még a legcsufabb vén boszorkány is jól megy ott férjhez (ajánlani fogom bizonyos tantiknak.) Vagy pedig s ezt szeretném mindenik közül legjobban, apáca leszek. Milyen jó lesz ott a nagy csendben, távol a világ zajától. . . No, de nem ábrándozom tovább, mert megint ki talál sz nevetni. Mult szombatn remekül mulattam, itt volt egy csomó ifju s kevésbbé ifju bácsi teára s egy kis parázs vitakozásra. Köztük volt Derry is (Szendrői) a helybeli fiatal lányok poéta ideálja. Akinok, egy kis büszkeséggel mondom meg, Cencike az ideálja s hozzá ábrándos „holdvilág, melynek illata hegedül“ féle verseket (jaj, sietek visszavonni, mert tudom te ismeretlenül is nagy bámulója vagy a szép Szendrőinek.) No, igen csak azt akarom mondani, hogy mikor hazajöttem először Szendrői egy régebben megjelent verse akadt a kezembe véletlenül. Nem tudom már az egésznek a tartalmát, de körülbelül annyi van benne, hogy valaki elment s onnan egy szép nap hir fog jönni, hogy valaki menyasz-

latai közepette is megmaradnak a független gondolkodás, az igazságos ítélet, az önzetlen jószág és a szokimondó bátorság tüskével telt, egyenes ösvényén.

Függetlenség igazságosság, jószág és bátorság mai viszonyaink között ritka jellemvonások!

Ki az a szegény eltévedt ember, ki ilyen háládatlan szerepre fog vállalkozni, mi sehogy sem fizeti magát. Ki fog ma függetlenül gondolkodni igazságosan ítélni, jótetteket véghezvinni, bátran felszólalni a társadalom kinövéséi ellen, mikor mindez kellemetlenségekkel, mellőzéssel és szegénységgel jár. Ki fogja magát kitenni utilitáris korszakunk hatalmas zászlóvivői haragjának. Ki olyan együgyű, hogy felüljön a Heraklesről szóló szép mesének, mi csak az iskolába való s most ott se igen tanítják. — Hiszen Herkules soha sem létezett s tizenkét nehéz munkája is csak a görög nép képzeletének gyömolése.

Ilyen mese a régi magyar virtus is, ilyen mondai alakok a Wesselényiek, Sándorok stb. kiknek csupán lovas bravúrokat szokták előszeretettel felhozni az ősmagyar erények feltüntetésénél és elfelejtik, hogy azokban nemcsak a bátorság, hanem az igazság, jószág s függetlenség is meg volt, mi a romlatlan magyar jellemek sajátja volt és marad mindig. Csakhogy a magyar Herkulesek folyton kevesbednek s a nagy idők és nagy emberek kora lassan oly mitikussá válik, mint a görög hőskor.

Egyetlen vigasza az idealisan gon-

dolkodó embereknek az lehet, hogy az örök emberi s az örök szép soha sem hal meg. Az idealizmus most is csak alszik s fel fog ébredni, mint már annyiszor. E renaissance egészséges áramlatával megújítja egész közéletünket és érvényre juttatja az akarat ereinyeit.

Megsokszorozódik az erős akaratú, jellemes emberek száma, kik minden tettükben csak legjobb meggyőződésüknek és tudásuknak engedelmességeknek, kik tisztelik a más jogát, de tiszteletet követelnek a sajátjainak is, kik szigorú bírái önmaguknak és elnézők embertársaik hibái iránt, kiknek elméjét és szívét a szenvedések megacélozzák, hogy még inkább akarjanak. És ekkor újra fogják olvasni és tanítani a Herkulesről szóló mély értelmű gyönyörű mesét.

Neveljünk az életnek.

Fogaras, 1907. június 15.

Napjainkban, amidőn a sok böles pedagógus egészen szakszerű és módszeres nevelési rendszereket tár elő, — a szülőkre tán nem is hárul annyi gond és felelősség a gyermek-, különösen a leánynevelés terén. A felületes szemlélő ezt hiszi, de aki komolyan és lelke szerint belemélyed a nagyfontosságú kérdésbe, az aligha írja alá az állítást. Sőt ellenkezőleg, arra a gondolatra jön, hogy igen is, még talán sokkal több gond és felelősség hárul a jó és háziasszonyra most, amikor az iskola elveszi tőle tudatlan és ártatlan leánykáját és nagyon is sokat, — szinte azt mondhatnók károsan sokat tudóan adja vissza.

Szép a modern gondolkodás, kell is haladni a világgal és valóban nevetséges alak

az olyan, akár férfi, akár nő, aki a magán vagy közéletben kerékkötője akar lenni a haladásnak. Ám én szívesen elviselem a vas-kalapos gunynevet, de ebben az egyetlen-egy dologban: leányaink nevelésében azt mondom, hogy sokkal helyesebben fogták azt fel nagyanyaink mint mi és valódi boldogságot csak az a férj talál otthonában, aki véletlenül rábukkant egy-egy olyan eldugott virágszállra, akit még valamely ósdi nagymama nevelt.

Értsük meg jól állításomat. Nem azt kívánom én, hogy az asszony tudatlan és műveletlen legyen! Sőt ellenkezőleg nagyon is művelt asszonyt óhajtok neveltetni, de nem olyan — hogy is mondjam csak — . . . nem olyan módszeresen műveltet, aki 6 éves korától kizárólag az iskolának él és nem a családban, hanem az iskolában szerzi a műveltséget. Óriási a különbség a kettő között. Még csak önállóságra sem tesz ám szert ott az iskolában, hiába halljuk folyton a nőemancipáció bajnokait. Nézzünk csak meg egy ilyen, kizárólagosan az iskolában és nem a családban élő leányt, mikor férjhez megy sokkal jártasabb lehet az öltözködés raffinált művészetében, meg a főrtelésben a háziasszony nevelt leánykánál, de viszont hivatásának valódi céljával: a jó és hü feleség és háziasszony, meg az önfeláldozó anya szerepében teljesen járatlan és ennélfogva ha lakását a szobalány tisztán tartja is, az bizonyára nem a boldogságtól ragyog!

Nagyon sok szülő elhibázza a nevelést akkor is, amidőn végtelen szeretetében minden gondtól, csalódástól óvja és tehetségén fölüli cicomákkal halmozza gyermekét. Az ilyen leányka hiu lesz és tetszelgő még gyermekkorában. Csakis a szép ruhákban leli örömét és önző, követelő természetével zsarnokká lesz jövődöbelije fölötte. Hányszor látjuk, hogy a legnagyobb önfeláldozás, nélkülözés árán szerzi meg egy-egy anya a

szony s annak a valakinek az eljegyzése meg az ő temetése egy napon lesz. (Nem szédültél bele a sok valakibe?) No hát szépen megnyugtattam Szendrői urat, hogy hamarabb lesz az ő, (már mint a tronbadour ur) eljegyzése és az én temetésem mint fordítva, bár én nem a tronbadour urért halok meg. (Jaj, nem leszek már ilyen limonádéhangulatu.) Hát ez a Szendrői ur a tavasszal azt a furcsa bókot mondta nekem, hogy én bámulatosan hasonlítok Zichy „Tetemre hívás” című képe Kund Abigéljére s ezen kijelentését most megismételte. Jánossy Zoltán hozzátette, hogy még természetemben is. No, erre aztán kitértem. Jaj, be dühös voltam; a többiek persze iszonyuan mulattak, a mi szóharcunkon. Azóta, ha valaki bosszantani akar, csak azt mondja: „egyszer volt egy leány, aki úgy játszott a legénnyel, mint macska szokott az egérrel.” Ugy-e rémsértés! De hiába, el kell tűrni. Miért is nem párbajozhatnak a lányok?

Tegnapelőtt jövünk a rendes sétánkról Madmoisellel, hát egyszerre robogó léptekeket hallok, egy harsány csókolom kezeit Cencike s ott terem Gikray Jósti a szabadságot cs. és kir. önkéntes vom 17. Huszárenregiment Uxküll Hildebrandt Hüty Hopoticzky. (Leesett a lóról s eltörte a karját egy bravours-tiklinél.) Szegény Jósti, mennyi viccet kell ezért neki eltűrni. „Hát édes Cencike, hogy mulatott a távolban?” — Ah mesésen, tudja Jósti csak azt sajnálom, hogy maga nem lehetett ott. Jósti rám néz elkezd sóhajtozni,

aztán lemondóan int: „Cencike, ne izéljen, hisz ugyis tudom, hogy maga abban az izé . . . rouvéban (értsd N . . . on) menyasszony lett.” — Tudja Jósti, majdnem úgy lett, de épen mikor kiakartam mondani a boldogító „igen”-t, eszembe jutott egy fess huszár-önkéntes vom 16. Huszárenregiment Uxküll Hildebrandt Hüty Hopoticzky s hogy akkor nem bosszonzhatok vele s inkább nem mondtam ki. Szegény Jósti nem tudja mit higgyen, szegény madmoiselle hüledezik: „Mais chère Babry que fait vous?” s mivel épen a kapunál voltunk, otthagytam Jóskát a legnagyobb kétségek közt. Ezen lélekemelő jelenetet azért írom le, először, hogy épüljön a te szíved, másodsor, hogy mindenki azt hiszi, hogy menyasszony vagyok.

Nem tudom ki csinálhatta ezt a kedves pletykát, de nem tudom nevessek, vagy bosszankodjam rajta. A Róbi belép tegnap tizenkettőkor a Jolánal, én ép tésztát gyurtam, nagy fehér kötény volt előttem, Róbi meglát, azt mondja: „Hiába tagadja Cencike, maga menyasszony, már most kezdi a gazdaszszonykodást. Hanem ez a konyhatoillette mesésen áll magának.” — Szép magától Róbi, hogy így is mesésnek talál; különben ugyis azért segítök, hogy maga előtt nőjjön a tekintélyem, mert vagy Mézes Róbiné leszek, vagy vén lány. Jolán a Róbi háta mögött majd megpukkadt a nevetésétől, olyan zavarba jött a hengegő Róbi urfi.

Szegény Rendtner Ferit ide adták a

hatodik realba. Egészen olyan mint Zsófi néni s amellett kissé zöld, naiv gyerek. De milyen naiv! Képzeld, előre örült, hogy kikerül az Ómama Pepi, Cornelié, Vilma néni kezei közül s nem sejtette, hogy — hála Mariunne, Ida, Louise, Paula néniknek — csöbörből vödörbe jut. Igen büszke a papájára, aki huszárörnagy, s a két öccsére, akik ikrek, Különbön teljes 9 hónappal és 2 héttel fiatalabb nálam s ezért megkövetelem, hogy néizzen. Szegény gyerek kétségbe van esve. „Ugy-e Mary néni, nem kell Babyt nénniznem?” Mamuskám egészen komolyan feleli: „de igen.” . . . „Mond csak Baby — közbeszólok „Cenci néni” — nohát „néni” nyögé keservesen — udvaroltak már neked?” Én egészen ártatlan arccal felelem: „ó nem, mit gondolsz Feri?” És Feri szentül hitte. Képzelheted milyen arcot vágott, mikor minap a pályolyunkba egymásután jöttek az ismerősök. Roppant meg volt sértve, először, hogy becsaptam, másodsor, hogy ott is nénnizni kellett.

Jaj, már hívnak vacsorára, hát sietek megírni, hogy egypár hétig ne várj tőlem levelet, mert sok a dolgom, majd már csak a fürdőből írok neked édesem. (Még nem tudjuk, melyiket fogják az orvosok ajánlani.)

Addig is millió meg billiószor csókol Cencikéd.

U. i. Máskor ne írj hallatlan dolgot az én bánatomról.

(Vége.)

cicomát gyermekének, amit az kíván, mert látja másokon is! Szomorú jelensége ez kórunknak. Vajjon az ilyen gyermek később tud-e lemondani egy-egy szép ruháról, kalapról vagy fürdőről, ha férje nem teheti azt, nem szerezheti meg neki. Ugy-e bár nem? És itt következnek azután a könnyelműségek és botlások, amelyeknek rohanó lejtőjéről nincs visszatérés.

Ime hova vezet a nevelési rendszer hibája!

Az életnek kell nevelni a gyermeket! Elébe tárni annak a nehézségeit, gondjait. Beleszoktatni az egyszerűségbe és háziasságba, hogy ne legyen hasonlatos az olyan asszonyhoz, aki csak akkor érzi jól magát, csak akkor vidám és elégedett, ha háza kapuján kívül léphet. A legnagyobb szegénységet is megarányozza a vidámság, a derű, mely a megelégedett asszonyka arcáról ragyogja be a házat.

Neveljük tehát leányainkat egyszerűkké, kevéssel beérő, háziassá lényekké, akkor nem kell a nőemancipáció, az önállóság, férjhez fognak menni, mert komolyan és határozottan mondhatom hölgyeim, hogy a férfiaknak mód nélkül tetszik a flörtölő, elegáns jukker lány, a sport dáma, de feleséget nem ezek közül választanak. A nőnek pedig istentől rendelt hivatása a férjhezmenés, neveljük tehát leánygyermekünket úgy, hogy betölthessék nemes hivatásukat.

—6.

H I R E K.

„Hermania“ énekhar Fogarason.

Május hónap vége s június eleje igazán szép élvezetekben részesítette Fogaras város művelt közönségét. Ami nekünk oly nagyon hiányzik a télen, azt meghozta a tavasz. Igaz, hogy most e szellemi szórakozást élvezni egy rossz szellőztetéssel bíró teremben, nem épen a legkellemesebb dolog, de ha valaki élvezni akar, akkor egy kis kellemetlenségtől eltekint.

Mondom, sok élvezetünk volt. Pünkösd másodnapján a magyar dalárda tartott estélyt; rákövetkező vasárnap az áll. főgimnázium matinéja volt, nem is említve Héjas Pálné templomi énekét, június 8-án pedig a nagyszabeni „Hermania“, az ország elsőrangú dalköre hangversenyzett Fogarason. Birálatot e dalkör hangversenyéről írni nem akarok, nem is tartozik hozzánk. Jó dalkör csak jót produkálhat.

Más körülményre akarom felhívni t. olvasóink figyelmét; párhuzamba akarom állítani e két hangverseny lefolyását, publikumát, hogy aztán a képet ki-ki alkossa meg magának s vonja le a következtetéseket.

A nagyszabeni dalárda megérkezése igazán lázba ejtette Fogaras németajku polgártársainkat, de ugyanazon hatással volt a műélvező közönségre is. Már előtte való napon jegyhez hozzájutni igen bajos volt, elsőrangú helyet kapni egyáltalán nem is lehetett. Pedig a szász intelligencia igen csekély Fogarason;

többnyire jómodu kereskedők és iparosok. De ezeknek összetartását, egymáshoz való bámulatos vonzódását csodálni kell. Ott nem volt különbség a művelt s iparos között, mindegyik egyformán élvezett, a különbség legfőleg abban nyilvánult, hogy a szegényebb hátul húzódott meg. 290 korona értékben kelt el a jegy, mielőtt a koncert megkezdődött volna.

S a magyar dalárda koncertjén? A bevétel össze-vissza nem volt ennyi. Igen ám, csak hogy a szászok tudják a kötelességüket a szász intézménnyel szemben, a magyarság pedig még sokáig járhat hozzájuk iskolába, míg eltanulja, hogy mi a kötelessége fajával s intézményeivel szemben.

— **Szenzációs leleplezés.** Mi, Fogarasiak eddig Mikszáthot mint képviselőt nem becsültük sokra, úgy hogy egy fabatkát sem adtunk volna érte, mint emberért, hanem mint író előtt levettük a kalapot. S ime, előbb a „Budapesti Szemlében“, most pedig az „Egyetemes Philológiai Közöny“ XXXI. évfolyam, V. füzet, 1907. május havi számában, — a tanárvilág egyik legkiválóbb szakfolyóiratában — Kiss Imre az 507. oldalon a sárga földig lehuzza Mikszáth Kálmán „Jókai Mór élete és kora I—II.“ kötetes munkáját, sőt szóról-szóra kimutatja könyve sok helyéről, hogy az plágium!! Szabó László: „Jókai élete és művei“ című munkájából S mély tudással megírt cikkét Kiss Imre azzal végzi: „Szomorú dolog, mikor egyik legjobb nevű írónkra rá kell sütni a plágiumot!“. Általában oly gondtalan, pongyola a Mikszáth nyelve, felületes és következtelen a helyesírása, hogy könyvének érdemül még azt sem tudhatjuk be, hogy jól van megírva. Értéke: nulla. És ezért a munkáért Mikszáth a kiadótól úgy mondják 20 ezer korona honoráriumot kapott.“ Valószínűleg ezzel a munkájával akart főrendiházi tag lenni, de nem sikerült.

Nem mi téptük le homlokodról,
Magad tépted le a babért!...

Reméljük, hogy ezek után csak Mikszáth rehabilitálni fogja magát, vagy ezt is agyonhallgatja, mint sok mást?!

— **A főgimnázium építése.** Öröndetes hírt közölhetünk t. olvasóinkkal, amennyiben a tavaszról elmaradt építkezést a főgimnáziumnál: Koch Sándor budapesti vállalkozó, aki az építéssel meg van bízva a kultuszminiszterium részéről — mint halljuk — már azt f. hóban megkezdte s így természetesen a betegeket kezdik kitelepíteni a régi bacillus magazinból s az új főgimnázium épület szeptemberhez egy évre átlesz adva rendeltetésének. Lelkünkben öröndünk, hogy a muzsák csarnoka már ilyen előrehaladott állapotban van, amely minden kételyt eloszlat e téren a jövőre vonatkozólag.

— **Nyilvános köszönet.** A legmélyebb köszönetét fejezi ki a róm. kath. elemi nép-

iskola tanítótestülete főtisztelendő Simon Jenő, Dr. Dániel Ödön, Várnay Sándor, Gyimbesán György, Rauch István, Max Teodor, Parászka Lajos, Krobát Antal, Vogel Emanuel, Reider Béla, Veingárt N. Krassovszky Ferenc, Kockás Gyula, Cinege Imre, Nagy Lászlár, Dr. Bauszner Guidó, ifj. Novák János, Fridrik Géza, Szentimrei István uraknak, Török Bálintné és Nádudvari Lászlóné urnóknak pénzbeli kegyes adományaiért, a mellyel kegyesek voltak szegény iskolánk részére egy nemzeti színű zászló beszerzését lehetővé tenni. „Isten fizessen meg érte!“

— **Helyreigazítás.** Lapunk előbbi számában a törvényhatósági közgyűléséről szóló cikkünkben az lett említve, hogy árvaszéki szavazó kültagnak Dr. Vasu Oktávián lett megválasztva, holott a tényállásnak az felel meg, hogy ilyené Nagy Lászlár törv. bizottsági tag választatott meg, miért is e tévedést ez alkalommal helyesbítjük.

— **A fogarasi teniszársaság folyó hó 17-én hétfőn délután tagjai részére batyu-majálist rendez;** az ételeket maguk a hölgyek hozzák össze s a tenisz fiatalágát megvendégelik, kik viszont a cigányt hozzák ki. Az iv körözve volt, vagy lesz a tagok között. Minden tenisztag vendégeket, jó ismerősöket hozhat magával, kiket a legnagyobb szívélyességgel fogad a társaság. A kifogástalan italról a városlegeti vendéglős tartozik gondoskodni.

— **Az előljáróság figyelmébe.** Nem tudjuk, hogy kire, vagy kire van bízva annak ellenőrzése, vajjon az összes utcai villanylámpák égnek-e pontosan? De annyit tudunk, hogy különösen a mellékutcáknak a világitása most is épen úgy el van hanyagolva, mint régebben, de ezt sem éjjeli őr, sem előljáróság észre nem veszi. Bizony továbbra is szemünk előtt lebeghetne az a régi jelszó: több világosságot!
Nehány 67%
pótadót fizető polgár.

— **Évzáró vizsga és munka kiállítás.** A helybeli iparos és kereskedő tanonciskolában az évzáró vizsgálatot ma d. u. 2 órakor az állami elemi iskolában tartják meg. A vizsgálat a tanoncok rajz- és munka kiállításával kapcsolatos. Vizsgálat után a jutalomkönyvek, díszoklevelek, s jutalomdíjak kiosztása következik, köztük a vallás és közoktatásügyi minisztertől küldött 50 korona jutalomdíj egy felszabaduló s jó előmenetelű tanonc részére. Felhívjuk az érdeklődő mesterek figyelmét a tanulságos vizsgálatra és munkakiállításra.

— **Az állami főgimnázium rajzkiállítás.** Az áll. főgimnázium az első osztály tantermében igen szép rajzkiállítást rendez. A rajzok a különféle osztályok növendékeinek a legjavából kerültek ki. Felhívjuk ez uton is a tanügy barátok, de főként a szülők figyelmét a kiállításra, hogy gyermekeik évi munkásságát tekintsék meg, mert hiszen a szülők részéről történő érdeklődés lelkesedést s buzgalmat önt a tanárba s a tanítványba egyaránt.

— **Rendelet.** Hivatali elődömnek 1904. évi június hó 30-án 44304. sz. a. kelt rendeletét, melynek értelmében az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. alapján 1903. évi június hó 13-án 28559. sz. a. kibocsátott rendelet II. A) 3. pontjához annak j.) alpontja gyanánt a következő rendelkezés fűzetett: „j. fürdőhelyeken, az ipari és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és házhoz szállítás, a mennyiben e célra az idézett 28559—903.

sz. rendelet hosszabb időt nem állapít meg, vasárnapokon és szent István napján a fürdőidény tartama alatt déli 12 óráig végezhető, ezennel hatályon kívül helyezem. E rendelkezésem következtében a fürdőhelyeken az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás tekintetében egy egyébként érvényes szabályok irányadók. E rendeletem kihirdetése napján azonnal életbe lép. Budapest, 1907. május hó 24-én. *Kossuth.*

— **A fogarasi divatáru kereskedők** közös megegyezés folytán üzleteiket június hó 16-tól esti 7 órakor zárják.

— **Szabadság.** Erdély legelterjedtebb, legjobban olvasott lapja, a Lajos Dénes, Gál Sándor dr. és Urmánczy Nándor orsz. képviselők szerkesztésében jelenő „Szabadság”. A maros-tordamogyeyi 48-as párt hivatalos közlönye, a magyarság és székelység erős bástyája. Felhívjuk olvasóink figyelmét a plakátokra és a kitűnően szerkesztett lapra, amelyet minden igaz magyarnak meg kellene rendelnie. Egész évre 16 kor. és naponként jelenik meg. Karácsonyra díszes és hasznos Székely naptárt ad előfizetőinek. E kitűnő lap érdemes a pártolásra.

— **A kiderített tolvaj.** Comsa Miklós nevű galaci legénynek ez év április havában egy táncmulatság alkalmával valaki óraláncáról egy aranyos keresztet ellopott. Károsult a tolvajt kutatta, míg végre most a csendőrség azt Moizse György galaci legény személyében kiderítette. A tolvaj a járásbírósnak feljelentett.

— **A hatóság figyelmébe.** Felhívjuk az előjáróság és a rendőrség figyelmét azon tarthatatlan állapotra, hogy a papírmalmi malomárok partján a városligetbe vezető és csakis gyalogközlekedésre szolgáló gyalogut (ugynevezett gát) különösen a délelőtti órákban a szó szoros értelmében el van zárva a gyalogjárók elől, mert az ott lévő szeszyárból moslékot hordó egyének kétkerekű taligái által teljesen elfoglaltatik. E taligák tucat számra órák hosszáig álldogálnak a gyalogjárón s a csebrekből kiömlő moslék teljesen felzárja a földet. Kérjük a hatóságot, hogy e taligásokat tiltsa el onnan és a tilalomnak érvényt szerzendő állíttasson korlátot e gyalogut két bejáratához. Ugyanezt mondhatjuk e gyaloguton kerékpározók és lovaglóik ellen is.

— **Szabadságon.** Mint értesülünk Belle Sándor vármegyének alispánja nyári szabadságát e hó 5-én megkezdte.

— **Vizsgálatok.** *A fogarasi m. kir. állami elemi iskola* 1906—1907. tanévi vizsgálatainak sorrendje. A.) Hittani vizsgák: Junius hó 17-én d. e. 10—11 órakor ev. ref. d. u. 4—5 órakor gör. kath. 18-án d. e. 10—11 órakor róm. kath. d. u. 4—5 órakor. gör. kel. B.) Általános vizsgák: Junius 22-én d. e. 8—11 óráig a g. ism. isk. I. III. o. Jun. 25-én d. e. 8—10 óráig az I—II. o., 10—12 óráig a III. o., d. u. 2—4 óráig a IV. o., 4—6 óráig az V—VI. o., 6—7 óráig torna vizsga. Ezen vizsgálatokra a t. gondnokszágot, szülőket és érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Fogaras, 1907. június hó 10-én

Az igazgatóság.

— **Budapesti Bazár,** diszoklevéllel, arany és ezüst érmekkel többszörösen kitüntetett dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar, modern divatlap. Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva egész évre 8 korona. A Budapesti Bazár bármely

hónap elsejétől megrendelhető. Minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, díszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen érthető. Fél és egész éves előfizetőknek szabásminták ingyen, mérték utáni szabásminták nagyon jutányos árban. A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti, a divatot kereső urnőnek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez olcsó magyar divatlapra. Megjelenik havonként kétszer, minden hó elején és közepén. Tessék mutatványszámot kérni a kiadóhivataltól: Bpest VIII. Baross-u. 22. „Budapesti Bazár” ház.

— **A fogarasi róm. kath. elemi iskolában** az 1906/7. tanévi nyilvános vizsgák következő sorrendben fognak megtartatni. m. p.: Junius 19-én d. e. 9—11 óráig az I. és II. leány oszt. vizsgálata, 1/2 11—12 óráig az I. és II. fiú oszt. vizsgálata, d. u. 3—5 óráig a III., IV., V. és VI-ik csoportosított leány oszt. vizsgálata. Junius 20-án d. e. 9 órától a III., IV., V. és VI-ik csoportosított fiú osztály vizsgálata, d. u. 5 órakor torna és zárünnepély. Szokásos „Majális” június 22-én (szombat) kedvezőtlen idő esetén június hó 24-én (hétfő) vagy más napok valamelyikén tartatik meg. Mely vizsgák, zárünnepély és „Majális”-ra a szülők, gyámok és tanügybarátokat tisztelettel hívja meg

Az igazgatóság.

— **A hernyó pusztítása** Mundra és Sárkány határában van körülbelül úgy 7 hold tölgyerdő, amelyet a bucsujáró hernyók már egészen tönkre tettek, ha száraz idő lesz a pusztítás még nagyobb mérvben fog terjedni. A ménesuralom dícséretére már megkezdte a védekezést s így a hernyók nem igen fognak tovább vándorolni és pusztítani. A védekezéssel a baj lokalizálva van.

— **Meghívó.** A Fogarasi Függetlenségi Kör f. 1907. június 23-án, (vasárnap) saját pénztára javára a városliget helyiségében zónaposta-, confetti-, szépségverseny- és más szórakoztató mulatságokkal kapcsolatos nyári táncvigalmat rendez. Belépő-díj: személyenként 1 kor. Családjegy 2 korona. A belépő-díj táncra is jogosítja a vendégeket. Tánc kezdete este 7 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot f. hó 30-án tartják meg.

— **Olcsó halat ehetünk.** Földmivelésügyi miniszter a vármegye alispánjához beadott rendeletével az Olt folyónak Alsóvenice, illetve Szásztyukos községek határáról kezdve lefelé Szkoré község határáig terjedő szakaszát oly vízterületnek nyilvánította, melyen a halászás jövőben csak is társulati úton gyakorolható. Ezen miniszteri rendelet folytán az érdekeltségi közgyűlés folyó évi június hó 4-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a vármegye házában. Szervekedjünk és intézkedjünk, hogy a halásztársulat minél előbb megalakulhasson és hogy azután mi fogarasiak is minden nap olcsó és friss halat ehesünk. Érdeklődő felek bővebb felvilágosítást a rendőrségen nyerhetnek.

— **Rablótámadás.** A Czellygár keresztényfalvi pénztárnokát: Stender Józsefet f. év június hó 11-én délután 3 órakor, amidőn Töresvárról hazafelé ment, ahol a vendéglősök-nél pénzt beszédni volt, Ujtóhán községen alól a rozsnói halomnál levő hidnál három román öltözetű rabló megtámadta, a lovakat megfogták, a pénztárnokot egy doronggal fejbe ütötték és amidőn védekezésre a karját a feje fölé emelte, az egyik rabló az alkarjába

lőtt revolverrel, A kocsis a kocsiról leugrott és elszaladt. A rablók ezek után elrabolták a pénztárnoktól az óráját, 1580 kor. papírpénzt, ekkorra Rozsnó felől jött szekérral egy predeáli ember egy asszonnyal, kiknek láttára a rablók elmenekültek, különben a pénztárnokot meg is gyilkolták volna és így menekült meg a kocsiládában elhelyezett aprópénz is. A zenoga nevű havasrészben a Bucses felé van a zernesti cellulozo gyárnak erdeje, onnan jött Szohodol felé a cégnek szolgálatában levő Heiminán I. George nevű erdőőre, aki véletlenül egy nagy fa tövében 3 emberre rábukkant, akik előtt kis üzleti könyvek hevertek, mivel ezen körülmény az erdőőr előtt gyanus volt, felszólította őket, hogy kik vagytok, mit kerestek itt, mire a 3 egyén közül kettő elszaladt, a harmadikat az erdőőr megragadta és dulakodás közben a rabló zsebéből egy viasszosvászón is hullott ki, dulakodás közben az erdőőrt a rabló leteperte, mialatt tolvaj-rabló kiáltással segítségért kiabált, eközben az egyik rabló visszatért és revolvert szegzett az őrré, mondván: ha nem ereszted el a társamat azonnal lelöllek. A segélykiáltást ugyancsak a cég szolgálatában levő Fogarasi Pap Béla felügyelő meghallotta, aki oda sietett és mivel már az ott dolgozó famunkások is észrevették a támadást, segítségére siettek, mire a rablók annak a nagy véres dorongnak, amivel a pénztárnokot fejbe verték és az üzleti könyvek hátrahagyásával elmenekültek, de a pénzt elvitték. Az első hír hallatára a töresvári főszolgabíró már 1/4 órakor a töresvári, felsőtöresvári, zernesti és rozsnói csendőrséget táviratilag mozgósította a rablók üldözésére. Este 6 óra tájban megjelentek a főszolgabíró előtt az erdőőr és a felügyelő, akik a bűnjeleket a főszolgabírónak átadták. Nem hagyható észrevétel nélkül azon körülmény, hogy úgy az erdőőrnél, mint a felügyelőnél volt egy-egy Verndl-féle hátultöltő fegyver, azonban egyiknek sem volt hozzá tölténye.

Z.
— **Hangverseny.** A fogarasi áll. polg. leányiskola f. évi június hó 29-én a Páris szálló nagytermében az iskola zongora-alapja javára táncal egybekötött hangversenyt rendez, melyre külön meghívót nem bocsát ki, hanem ezen az uton hívja meg a m. t. közönséget Az igazgatóság és a rendezőség. Műsor: 1. Az ezüst fátyol legendája. Melodráma. Szövegét írta Váradi Antal, zenéjét szerezte Révfi Géza. Szavalja Krausz Paula, III. oszt. növ., zongorán kíséri Walther Ilona III. oszt. növ., harmoniumon Abel Janka tanítónő, a karéneket éneklik a III—IV. oszt. növendékei. 2. Dr. Gyógykuthy Elvira, med. univ. Vig jelenetek, írta Tordai — Grail Erzs. Személyek: Dr. Gyógykuthy Elvira — Izsáki Ernesztin IV. o. n. Szemesné, gazdasszonya — Beke Ilona IV. o. n. Ebugati Ebfalvi Eulália — Szabó Margit IV. o. n. Hájasnő — Berde Margit IV. o. n. Leánya — Párászka Irén III. o. n. Sanyaru Vendelné — Bács Gabriella III. o. n. Jutka, cseléd — Poparad Angéla IV. o. n. Henceginé — Kaufmann Mária IV. o. n. Sorok Sári, I. év. képző int. növendék — Veres Borbála III. o. n. Torkody Anna — Halbreich Róza IV. o. n. 3. Vadrózsa. Dajjáték 1 felvonásban. Szövegét írta Váradi Antal, zenéjét Poldini Ede. Személyek: Vadrózsa — Aladies Erzs. III. o. n. Tündérherceg — Kremfels Emilia III. o. n. Jó tündérek — Wenk Ilona II. o. n. és Essigmann Janka IV. o. n. Gonosz tündér — Trepches Margit III. o. n. Csalogány —

Hartmann Margit III. o. n. Bagoly — Ganea Mária IV. o. n. — Vadászok: Benedek Anna II. o. n., Herschdorfer Hilda II. o. n., Neumann Franciska III. o. n., Riesz Elven III. o. n., Szabó Hortenzia IV. o. n. és Végner Melánia III. o. n. — Apródok: Reiner Adél III. o. n. és Rosenberger Irén. — Udvarhölgyek: Beke Ilona IV. o. n., Furka Eugenia III. o. n., Halbreich Róza IV. o. n., Kaufmann Sára III. o. n., Kovács Gizella III. o. n., Poparad Angela IV. o. n., Thellmann Mária III. o. n., Várnai Piroska IV. o. n., Walther Ilona III. o. n., Zacharia Mária IV. o. n. A nyitányt zongorán adják: Thierfeld Cecília I. o. n. és Gremperger Ilona III. o. n. Helyárak: Oldalszék és I—IV. sor 2 K, VII—VIII. sor 1 K 60 fill., IX—X. sor 1 K 20 fill., állóhely 1 K, diákjegy 50 fill. Jegyek előre válthatók Thierfeld Dávid könyvkereskedésében. Pénztárnyitás este 7 órakor, a hangverseny kezdete pontban 7 és fél órakor. A rendezőség.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegáns berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Részgyak, fürdők, lift, kitűnő konyha. Olcsó árak Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

— A székely legelők. A székelyföldi legelők javítása céljából a miniszteri kirendeltség újabb nagy tevékenységet kezdett. Száznál több legelőhöz nyújtott anyagi segítséget, bokrokat és cserjéket irtatott, utakat és itatókat készített. Itt említjük meg, hogy Csiktapolca község küldöttségileg tisztelt Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszternél és Mezőssy államtitkárnál, hogy községi legelő szerzésére állami segítséget kapjanak. A miniszter a küldöttséget biztató ígérettel bocsájtotta el.

— Olcsó, díszes Vörösmarty Mihályi Ép most jelent meg egy kötetben, művész. kivitelű képekkel díszítva Vörösmarty Mihály összes műveinek új kiadása, mely pomás alkalmas ünnepi ajándéknak szolgálhat a művelt magyar ifjak és leányok számára. Ez az új VÖRÖSMARTY-kiadás nagy körültekintéssel minden irányban megfelelő nyújt, mert: A pompás, díszes aranydíszítésű színes bekötés, melyet Vörösmarty sikerült dombormellképe ékesít, asztaltaldiszül is alkalmassá teszi. Mint egy köteles kiadás alkalmas a kezelésre és az ifjuság az iskolába is elvibeti segédkönyvül. Alakja alkalmas arra, hogy forgathassuk és egyben kezünkben legyen a Szózat hallhatatlan költőjének minden alkotása: költeményei, hőskölteményei, drámái, Shakespeare-fordításai. A könyvet jó és szép papirosra, igen tiszta, könnyen olvasható betűkkel nyomták. A könyv ára igen csekély, mert Vörösmarty összes költői munkáinak foglalátja, az említett pompás kötetben összesen csak 5 koronába kerül. A könyv kapható a Thierfeld-féle könyvkereskedésben.

— A pap büne. Pópa János csernátoni gör. kel. pap a brassói „Albina“ takarékpénztárt 39 váltóhamisítással és 29 rendbeli sikkasztással károsította meg. Krisztus jeles szolgáját a kézdivásárhelyi törvényszék három és fél évi fegyházra ítélte a bűnhalmazért. Pópa appellált és a Tábla három évi fegyházra szállította le a büntetését. Az elítélt pap semmisségi panasszal élt a táblai ítélet ellen és Bömches Gyula elnökletével Thassy Pál koronaügyész vádbeszéde alapján a Kuria tegnapelőtt délelőtt helyben hagyta a Tábla ítéletét. Érdekes, hogy a bűnös pópa, akit Babes Emil védett, úgy akart védekezni, hogy ürültnek tetette magát és

letartóztatása előtt női-ruhát öltve, nap-nap után botrányokat csinált. Krumpli-bombákkal megostromolt házakat és udvara egy részét bankókkal terítette be.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzéket, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkell-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőrárak stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra . . . K 3.—
System Roskopf patent óra . K 4.—
Svájci ered. syst. Roskopf pat. K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkell remontoir . . . K 7.—
Ezüst rem. óra „Glória“ művel K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel K 12.50
Ébresztőóra K 2.90 Konyhaóra K 3.—
Schwarzvaldi óra K 2.80 Kukóra . . . K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás.
Nincsen közkázat! Beeserítés megengedve vagy a pénz vissza!
Első órágyár Brűx.

KONRAD JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító
Brűx 1422. szám. (Csehország.)

TARKA KRÓNKA.

Tükörcdarabok a mi falunkból.

A nyakon csipett lüderc.

A lidércről való fogalom magyar népünk között minden vidéken el van terjedve. Mindenhol valamelyes tüzes, bolyongó, tova szálló valamit képzelnek ebben. Ha valahol egy meteor, vagy akár csak egy a magasban maga után hosszú fényesíkot mutató, kigyulladt gáztömeg föltűnik, de már abban a pillanatban a földre szállani látszik.

„Né te né! egy lüderc szálla le az izéék kertyebe“ — kiált fel a székely ember. Ez pedig soha sem jelent jót. Vagy a házbán, vagy a pajtában valami baja lesz valamelyik családtagnak, vagy állatnak.

„No már akár hiszitek, akár nem, erősítette Gedő Ferkő, pardon! üdösebb Gedő Ferenc, mert ő csak előttem maradt meg Ferkőnek, ötven év óta ritkábban találkozván vele. Hej pedig az előtt csaknem elváthatatlanok voltunk egymástól, nemcsak azért, mivel ő szerfölött félnék természetű volt s még nappal sem mert az erdőn egyedül menni a tulkokat keresni, hanem mivel mindig együtt mentünk Mátégyörlikébe a kalibához tüzelőszert gyűjteni, ha már estefelé a marhákat Diákné pajtája felé fordítottuk, hogy utánunk aztán beereglenek a sziklák és mély árkok által három oldalról körített biztos hálólhelyre: Mátégyörlikébe. Hát mondom, Ferkő isten ücsögegnél erősítette, hogy ő a minap is látta a lüdercet. „A haj állottam a csürünk bütüjénél; a fejem fölött surrant el, a tücsürötök mellett szállott le, a féső pajta végénél“, — fordult hozzám — „s hát lám, nem igazé, hogy elkárosodott a tehenetek, éppen a féső pajtában“!?

A lidérc meg volt, meg van s meg lesz még sok ideig, talán népünk . . képzeletében; hanem a valóságban csakis 1780. körül látták, sőt meg is fogták, magam sem tudom melyik évben, még a dédapám sem tudta, aki pedig szemtanúja volt ugy 16—18 esztendő s fizkő legén korában.

De hogy a szómat eszszene keverjem, hát ennek a históriáját ott kell kezdenem legelő, mikor a firtosi zárda még

épségben állott. Az ott lakó barátok nyilván kevesebbet dőzsölhettek, mint a vár közepén állott kápolna üregében nyugvó elődeik, mely kápolnának helyén most csak egy jókora gödör látható. Eltűnt minden épület, még a várfal is, melyből az én gyermekkoromban még jó nagy rész fönn állott. A régi kultúrából most csak a kissé mélyebben fekvő platón az ugynevezett virágos kertben láthatók a kőhalmazok között s i n d e v é s z ő, s z ő r ő s e g r e s bokrok. Tartják magukat több mint 120 évi elhagyatottság után is, mint tartja magát a néphit, mely szerint megmérhetetlen kincs van elrejtve a firtosi várban s turkálják is ezután a földet minden szentgyörgynap táján a hiszékenyek maig is.

Bizony pedig ami kincseket ott eddigelé találtak: Attila ősapánk, nagy királyunk idejében vihették oda s az ő halála után keletkezett zavaros időkben rejthették el.

Neki fizettek adóban a keleti és nyugoti fejedelmek afféle ezüst és arany pénzeket. A régi várurak rejthették el s nem a szegény barátok.

Az ott lakó barátok közül minden nap odajárt valamelyikük; a fráter pedig állandóan utban volt koldulni. De hát mégis csak megcsappant a jövedelem. Talán mert csakis Atyhr maradt meg pápistának; a többi faluban ott Firtos körül kálvinisták, vagy unitáriusok lettek a jámbor hivek. De hiszen ez már régi dolog; az énlaki templom menyezeten olvashatni az ősköztől fönnmaradt róváz írással oda pingálva, hogy: „Georgius Musnari. Csak egy az Isten 1664.“ Ezen fölírás szerint tehát Énlaka unitárius templomot épített már több mint száz éve. Az etédi templomajtó szemöldök kövén is — a férfiak bejárójánál — ez olvasható: „Non omnes sunt sancti, qui calcant limina templi 1678.“, ez már calvinista szagu fölírás; de hát mindenki tudja ezen a vidéken azt, hogy sok századokkal ezelőtt Siklód, Szolokma, Etéd, Atyha, Énlaka, Martonot számára épített volt a küsmödi templom. Küsmödre jártak a buzgó hivek a szentmisére, ameddig eszébe nem jutott valami ujitóknak, hogy nemcsak szent misében, de szent könyörgésben és prédikációban is lehet dicsérni, magasztalni az egek urát és lehet otthon is, nemcsak a küsmödi templomban.

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

EGY CSINOS LAKÁS.

2 nagy szoba, konyha, kamra, újabb házbán, villanyvilágítással, október 1-től

== KIADÓ ==

Bővebbet:

Görög-utca 28. szám alatt.

Egy jó karban

levő pedál nélküli

CIMBALOM

eladó:

Borsai Géza üzletében.

Hirdetmény.

A 23. és 24. honvéd gyalog ezred részére folyó évi július hó 9-től 24-ig Kőhalom és Homoródon szükséges körülbelül 16.000

adag 840 grammos kenyér, 40 métermázsas zab, 54 métermázsas széna és 16 métermázsas alomszalma szállítás útján való biztosítása hirdettetik. Az erre vonatkozó szállítási feltételek füzete a helybeli honvéd zászlóalj

irodájában bármikor betekintheők. A tárgyalások folyó hó 25-én délelőtt 9 órakor Kőhalomban a községi előljáróság hivatalos helyiségében fognak megtartatni.

M. k. honvéd állomás parancsnokság.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Városliget-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szeéskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók
örlömalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Költözködési hirdetmény.

Fűszer-, festék-, anyag-, diszmű-, rövid-, porcelán- és üvegkereskedés.

A Dreher Antal-féle kőbányai sör
egyedüli árusítója, Fogaras és vidéke részére.

Járos I.
FOGARAS.

Alapított 1877.

(Magyarország.)

T. C.

Tisztelettel van szerencsém b. tudomására hozni, hogy üzletemet e hó folyamán

ujjonnan épült saját házamba,

Ferenc József-tér 11. sz. alá költöztettem át.

Amidőn ez alkalomból nem mulaszthatom el mély köszönetemet kifejezni, mindazon jóindulatu támogatásért, mely 30 év óta fennálló üzletem iránt tanusított, egyuttal tisztelettel kérem azt továbbra is részemre fentartani.

Minden törekvésem oda irányuland, hogy eddig tanusított lelkiismeretes elveimhez hiven, a kor igényeinek megfelelő ujtásokkal lépést tartva, a legmesszebb menő kívánalmaknak is minden tekintetben és kifogástalanul megfelelhessenek.

Azon reményben, hogy a t. n. é. közönséget az új üzlet-helyiségemben, mielőtt gyakrabban üdvözölhessem, maradok

kiváló tisztelettel

Járos I.

Állandó raktár:

Gyapju- és gyapotfonalakban.

Fűszer, anyag, csemege és déli gyümölcsökben.

Mindennemű kerti és gazdasági magvakban.

Naponta friss zöldség.

Mindennemű borok.

Mindenféle varrógépek és lámpák.

Hegedűk és hurok.

M. k. dohány- és sóárulás.

Játékkártyák. Denaturált szesz.

Ügynökségeim:

A „Trieszti általános biztosító társaság“ (Assicurationi Generali) élet-, tűz- és betöréses lopások elleni biztosításokra.

Az első o. általános bal eset elleni biztosító társaság.

A budapesti „Magyar általános takarékpénztár“ részv. társaság.

A Bpesti Magyar kölcsönös állatbiztosító-társ., mint szövetkezet.

A „nagyszabeni első erdélyi Stearin gyertyagyár“ cement osztály képviselése.

THIERFELD DÁVID

könyvnyomda, könyv-, papír-, zeneműkereskedés, nyomtatványraktár
 FOGARASON.

Ajánlja ügyvédi, bírósági és közigazgatási nyomtatvány raktárát.

Oly nyomtatvány, mely raktáron nincs, a legrövidebb idő alatt szállítatik. — Továbbá:

névjegyek, címkártyák, eljegyzési és

esküvői értesítők, meghívók, magán

és üzleti levélpapírok, levélborítékok,

számlák, fakturák, memorandumok,

étlapok, körlevelek, gyászlapok, fal-

ragaszok s mindenféle nyomtatványt.

Izléses kiállítás! Olcsó árak!

Gyors szállítás!

Mindennemű író- és levélpapírok a legjutányosabb gyári árakon.

A fumei és péterfalvi papírgyárak raktára.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

== Brassóban. ==

Fogaraszon kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogaraszon